

Salmon Group
5006 Bergen

Bergen, 08.12.2017

Høringssvar: Utkast til forskrift om kapasitetsøkning for tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2017/2018

Salmon Group gir med dette sitt høringssvar knyttet til utkast av forskrift som får store konsekvenser for våre aksjonærer. Salmon Group er verdens største nettverk av lokale, familieeide oppdrettsselskaper. Vi har 45 aksjonærer langs norskekysten og er representert i 10 av 13 soner med en hovedvekt i sone 3 og 4.

Salmon Group sine aksjonærer forvalter 119 matfiskkonsesjoner. Noen få har 5-10 konsesjoner, mens hovedtyngden er lokale selskaper med gjennomsnittlig 2 konsesjoner. Virkeligheten for de lokale selskapene er at de stort sett alle har hele sin virksomhet i én sone, og dermed vil bli sterkt berørt dersom deres sone går i rødt. Våre aksjonærer er dedikerte og fremoverlente og raske til å prøve ut ny teknologi. De har høyt fokus på dyrevelferd og bærekraft, og er flinke til å utnytte sin MTB.

Klargjøring av forhold rundt opprettholdelse og utvidelse

I forskriftsutkastets kapittel 4 spesifiseres det at innehaver av en tillatelse kan sende søknad om kapasitetsøkning uavhengig av miljøstatus i produksjonsområder dersom kravene i § 12 er oppfylt. For mange Salmon Group aksjonærer, som oppfyller krav for unntak i rød sone, vil opprettholdelse fremfor utvidelse av produksjonskapasitet være det mest aktuelle. Vi mener derfor at teksten bør spesifisere at dagens produksjonskapasitet kan opprettholdes uten vederlag dersom kravene for unntak oppfylles.

Soneproblematikk

Modellen har store svakheter da den baserer seg på store produksjonsområder noe som gir lite treffsikkerhet. Måleindikatorene bør vurderes på nytt. Forskriften vil ramme lokale aktører i mye større grad enn store aktører. Blant Salmon Group sine aksjonærer har de fleste aktørene 2-3 konsesjoner som i all hovedsak ligger innenfor samme sone. Våre aksjonærers evne til å absorbere tap som følge av reduksjon i produksjonskapasitet vil derfor være svært begrenset. Større aktører vil til sammenligning få en mer utjevnet konsekvens av trafikklyssystemet. På grunn av usikkerhet knyttet til indikator (lus) forventer vi at et eventuelt nedtrekk er tilpasset slik usikkerhet, og at det etableres en maks grense i årlig nedtrekk. Slik vi leser utkastet ser vi ikke at grensen for maks nedtrekk er godt nok presisert. Dersom man et år får nedtrekk, og neste år oppnår kriterier for vekst så bør det presiseres at

denne veksten ikke skal betales for. I et slikt tilfelle er det ikke snakk om reell vekst, men opprettholdelse av «status quo», som man ikke må betale for. Det virker fornuftig med betaling for vekst utover opprinnelig konsesjons volum i biomasse. Videre er Salmon Group bekymret for at ordningen reelt sett kan føre til dobbelt beskatning. For å unngå det kan en løsning være å omdanne havbruksfondet til et reelt fond.

For aktører i rød sone som ikke oppfyller krav for unntak kan en kapasitetsreduksjon få dramatiske følger for videre drift. For Salmon Group sine aksjonærer kan dette gi store ringvirkninger i lokalmiljøet, og det vil ramme den finansielle muskel man trenger til en slik omstilling. Det foreslås derfor en kompensasjonsordning der de som er tyngst rammet tilbys alternative lokaliteter i grønn sone, slik at levedyktige betingelser sikres også for mindre aktører. Dette vil være helt nødvendig dersom man ønsker å beholde en mangfoldig bransje kjennetegnet av fri konkurranse, og vil unngå at næringen preges av noen få, store aktører. Det foreslåtte fordelingssystemet og de prinsippene det bygger på favoriserer de store aktørene og må revurderes.

Salmon Group mener hovedvekten av veksten bør selges som økt MTB på eksisterende tillatelser og foreslår at bedrifter i grønt område gis tilbud om å kjøpe 4% økt MTB. De resterende 2% av veksten bør auksjoneres i form av nye tillatelser. Før det gjennomføres salg av økt MTB må det avklares hva som er riktig pris i markedet. Salmon Group anbefaler derfor at det foretas auksjon av nye tillatelser før bedriftene får kjøpe økt MTB.

Pris ved salg av økt MTB må fungere som en motivasjon for å bidra til at et område fastsettes som grønt. Pris må også være på et nivå som gjør at bedriftene evner å investere i teknologi, driftsforbedringer og annen innovasjon for å løse utfordringer med lakselus. Salmon Group anbefaler at MTB på eksisterende tillatelser selges til 70% av gjennomsnittet av de innkomne bud.

Indikator og sektor myndigheter

Produksjonsområdeforskriftens §12 gir detaljerte regler for hvilke kriterier som stilles for kapasitetsøkning uavhengig av miljøstatus i det enkelte produksjonsområde. Blant Salmon Groups aksjonærer er det generell konsensus om at disse forskriftene er mangelfulle. Kriteriene slik de i dag er fremlagt kan potensielt slå veldig skjevt ut, og gi et feilaktig bilde av miljøbelastningen forårsaket av den enkelte aktør. Vi anbefaler derfor at det utarbeides mer helhetlige kriterier for unntak for slik å sikre at forskriften gir et mer korrekt bilde av den enkelte aktørs miljøbelastning.

Det å bruke luse-påslag som eneste indikator for å sette farge på en sone, fremstår som en mangelfull metode som må revurderes da den ikke hensyn tar innsatsen til den enkelte bedrift. Særlig sett i lys av at denne forskriften kan overstyres av andre sektormyndigheter, som bruker andre indikatorer i sin vurdering av en lokasjon.

Forutsetningen for å vokse er at man er i grønt område eller at man oppfyller kriterier for unntak etter § 12 i produksjonsområde forskriften. Men dette forplikter ikke andre sektormyndigheter. Dersom det kreves nye lokaliteter for å utnytte vekst, forutsetter dette at det finnes ledige områder i den aktuelle kommunen sine arealplaner for aquakultur, samt at godkjenning fra sektormyndigheter foreligger. Våre aksjonærer har god utnyttelsen av MTB. Mange av de regelverkene som nå kommer vil gjøre det vanskelig å opprettholde dette.

Kompleks forvaltning

Veldig mange offentlige aktører har innvirkning på etablering og opprettholdelse av konsesjoner og lokasjoner. Sektormyndighetene har hver for seg vetorett i forhold til å forvalte sitt ansvarsområde overfor næringen. Det er påfallende at vi omtrent på samme tid sitter med høringsinnspill til kapasitetsøkning, mannskapskrav og sertifisering, bekjempelsesplan for PD og lakselus forskrift (vår 2018). Alt henger sammen med alt, og dette blir nærmest en illustrasjon på hvor uoversiktlig bildet fremstår når det er så mange sektormyndigheter på banen på det samme feltet. Dette oppfattes som svært komplekst og lite sømløst for næringsaktørene.